

5. Evolution of the Use of New Technologies in Order to Facilitate Democracy in Europe. E-democratizing the Parliaments and Parties of Europe, Geneva & Florence, October 2003. – P. 45.

Войтко А.

ЕЛЕКТРОННИЙ УРЯД У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ. ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ

У статті аналізуються етапи та проблеми впровадження електронного уряду у Великій Британії.

Ключові слова: «електронний уряд», «e-government».

Побудувати демократичну правову державу можливо лише у відкритому суспільстві. Право на інформацію – найбільш важливе право людини. Реалізація права людини на інформацію, можливість вільного доступу до інформації, що має суспільне значення, інформаційна відкритість органів влади є важливими умовами та критеріями існування правової, демократичної держави. Реалізація цього права забезпечує реальну, а не тільки формальну участь громадян у житті держави. Слід підкреслити особливе значення цього права: воно виступає елементом, який зв'язує усю систему основних прав і свобод. Тільки за умови його дотримання можна говорити про фактичну реалізацію особистих, політичних, соціальних, економічних, екологічних і культурних прав і свобод [2, с. 52].

З появою та розвитком новітніх технологій змінилися стратегії державного управління. З'явилися нові поняття: e-government та e-governance. Ці поняття характеризують державне управління і розвиток громадянського суспільства. В основі змін є три принципи:

- Уряд повинен концентруватися на громадянах, а не на бюрократії.
- Уряд повинен працювати на результат.
- Уряд повинен активно просувати інноваційні системи.

E-government має на меті поширення урядової інформації серед громадян держави. Головним завданням цієї служби є підвищення рівня участі громадян у питаннях державного управління та покращення роботи органів державної влади.

Термін e-government можна інтерпретувати як “електронна держава”, “електронне управління”, “електронний державний апарат”.

Отже, e-government – це спосіб організації державної влади за допомогою Інтернет-мереж, що забезпечують роботу служб в режимі реального часу і спрощують спілкування громадян з офіційними установами.

У системі e-government виокремлюються наступні компоненти:

- Технічне забезпечення (інтернет, супутниковий зв'язок, стільниковий зв'язок, географічні інформаційні системи).
- Внутрішня урядова інфраструктура.

- Зовнішня інформаційна структура яка працює з юридичними особами та громадянами.

Запровадження електронного уряду здійснюється за допомогою певних принципів.

- Орієнтація на громадян (громадяни формують державну владу та визначають напрям розвитку суспільства).
- Ефективність (ефективність роботи e-government полягає в якісному та швидкому обслуговуванні найбільшої кількості громадян).
- Прозорість та підзвітність (громадяни мають право отримувати інформацію про роботу державних органів та контролювати діяльність влади).
- Зручність і простота використання (електронні програми мають полегшити та пришвидшити користування громадян системою).
- Безпека (електронні системи повинні відповідати вимогам безпеки).

Великобританія використовує власні кошти. Демократія в цій країні існує протягом тривалого часу, а отже громадяни мають змогу впливати на діяльність уряду. У країні досить високий рівень життя. Це і ставить її на одну з найвищих сходинок у розвитку електронного уряду.

Розвиток електронного уряду у Великобританії відбувався наступними етапами:

- У жовтні 1994 р. був створений перший урядовий портал open.gov.uk.
- У листопаді 1996 р. уряд публікує the 'Government Direct' Green Paper - зелену книгу, що розкриває можливості використання новітніх технологій для управління країною та співпраці з громадянами та бізнесом.
- У жовтні 1997 р. прем'єр-міністр встановлює ставку 25 % відносно 2002 р. стосовно роботи уряду шляхом впровадження новітніх технологій.
- У лютому 1998 р. департамент новітніх технологій при прем'єр-міністрові опублікував 'Electronic Government: Information Technologies and the Citizen' (електронний уряд: інформаційні технології та громадяни), що вказує на можливості вдосконалення урядом надання публічних сервісів.
- У 1999 р. опубліковано Modernising Government Action Plan (нормативний акт щодо модернізації урядового плану), що включає 62 настанови стосовно подальшої діяльності новосформованого електронного уряду.
- У вересні 2000 р. Британська громада виступає з ініціативою щодо впровадження новітніх технологій, вдосконалення електронного врядування, сприяння розвитку Інтернет-технологій у країні та інших дій уряду до 2005 р. Тим часом у грудні 2000 р. [UKonline.gov.uk citizen](http://UKonline.gov.uk/citizen) портал був заснований як єдине вікно послуг для громадян та бізнесу.
- У грудні 2001 р. опубліковані основні принципи електронної політики E-Policy Principles.
- У листопаді 2002 р. оприлюднюється National Strategy for Local e-Government.
- У листопаді 2003 р. відкривається портал для бізнесу та бізнес-сервісів BusinessLink.gov.uk.
- У березні 2004 р. відкривається портал Directgov.

- У квітні 2004 р. опублікований нормативний акт щодо основних пріоритетів розвитку електронного врядування на місцевому рівні Priority Outcomes for Local e-Government.

- У квітні 2005 р. опублікована нова стратегія Digital Strategy.

- У листопаді 2005 р. новий електронний уряд працює за стратегією "Transformational Government - Enabled by Technology. [1, с.8-10]

Як показує досвід, громадяни при взаємодії з урядом мають передусім власні інтереси і при цьому хочуть, щоб сервіс наданих послуг був високоякісним, доступними і зручними. Населення, здебільшого, не цікавить організаційна структура уряду, які функції має певна державна установа, як ці функції розподілені між ними та між центральними і місцевими органами влади. Тому потрібно сформулювати стратегічний план партнерства державних структур різних рівнів щодо надання адміністративних послуг найбільш розумними і раціональними способами для споживачів, ґрунтуючись на реаліях навколишнього середовища та нових способах здійснення комерції.

Урядова стратегія передбачає розвиток і використання всіх електронних видів надання послуг. Це означає, що послуги можуть надаватись через Інтернет, мобільний зв'язок, цифрове телебачення, спеціальні центри. Водночас, електронний сервіс не виключає можливості особистого контакту. Певну стурбованість викликає проблема задоволення специфічних та індивідуальних потреб людей, а тому і передбачається створення бізнес-порталів для малих та середніх підприємств та особистих домашніх веб-сторінок для окремих громадян.

Прем'єр-міністр Великобританії вважає, що модернізований, ефективний уряд зобов'язаний підтримувати новітні досягнення та розробки в електронному бізнесі. Розглянуті вище стратегічні принципи спрямовані на реалізацію цих намірів шляхом реструктуризації комерційної діяльності уряду та впровадження нових технологій.

Основні положення стратегії уряду Великобританії спрямовані на сприяння інноваціям у сфері надання послуг громадянам. Однак, єдина модель розвитку електронної комерції в органах влади поки що не створена.

Можливість прямого доступу громадян до урядових документів прописана в офіційному документі "Модернізація уряду", в якому йдеться про "забезпечення надання послуг населенню 24 години на добу, 7 днів у тиждень". У країні вже розроблено програма "Прямий доступ" (Direct Access), що дозволить усім офіційним установам надавати громадянам у зручний для них час електронний доступ до усіх документів. Кількість таких форм перевищує 100 тисяч.

На першому етапі проекту громадяни роздруковуватимуть форми, заповнюватимуть і надсилатимуть у державні органи звичайною поштою. На другому етапі, коли буде належним чином відпрацьована технологія електронних підписів, форми будуть заповнюватися на комп'ютерах і надсилатися електронними каналами зв'язку.

Проект Direct Access допомагає скоротити потоки паперових документів і знизити витрати. Переваги Direct Access активно використовуються центральними і місцевими органами влади на всій території Великобританії.

Сьогодні немає законодавчих актів, які регулюють електронне врядування, проте це не стоїть на заваді розвитку електронної демократії в Великобританії.

Великобританія виявила потребу в електронній демократії раніше ніж в електронному врядуванні. Працює проект під назвою "E-democracy National Project".

Проект допомагає громадянам активно співпрацювати з офіційними установами та вносити пропозиції. На даний момент проект працює у вигляді форумів.

Список використаної літератури:

1. Камінська Т. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / Т. Камінська, А. Камінський, М. Пасічник. – Київ: Кафедра інформаційної політики, 2008. – 200 с.
2. Перевалова Л.В. Конституційне право на інформацію та його реалізація в Україні / Л.В. Перевалова // Громадянське суспільство і права людини. – 2010. – С. 51–54.
3. Погребняк І.Є. Електронний уряд(e-government) та електронне урядування(e-governance): поняття та принципи функціонування / І.Є. Погребняк // Право та інновації. – 2014. – №3(7). – С. 26-32.

Грига Я.

РОЛЬ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА

У статті проаналізовано роль ЗМІ у політичному житті суспільства.

Ключові слова: ЗМІ, політична діяльність, інформація.

Кожен новий етап розвитку суспільства має свою обумовленість і породжує певні виклики людству. Процеси політичної, економічної, культурологічної трансформації визначають зміст політичного процесу сучасної Росії. Ці зміни відбуваються в умовах інформаційної революції, стрімко змінює вигляд світу. Розширюється і перетворюється інформаційний простір, а інформація стає визначальним фактором прогресу.

Медійний і політичний процеси мають єдину природу - інформаційну, і саме ця обставина визначає стан всієї політичної системи на сучасному етапі. Це явище виявляється в числі тих, які не вкладаються у звичні уявлення, що існують в рамках політології, де засобам масової інформації (ЗМІ) традиційно відводиться роль посередника в процесі передачі інформації від пануючого суб'єкта підвладному об'єкту. В умовах перенесення політичних відносин в інформаційне поле ЗМІ все частіше виступають в іншій ролі: вони змінюють функції, стають вирішальним фактором розвитку політичного процесу. Така постановка питання є принципово новою для вітчизняних досліджень в галузі ЗМІ та політики. Вивчення різних проявів і наслідків участі ЗМІ у політичному процесі призводить до виявлення проблем, які не можуть бути вирішені в рамках якоїсь однієї теорії. Вимагає осмислення мінливий